

در این مقاله می آموزیم:

✓ همه چیز درباره اوراق مشارکت

✓ آیا سود تضمین شده اوراق مشارکت واقعی است؟

اوراق مشارکت چیست؟

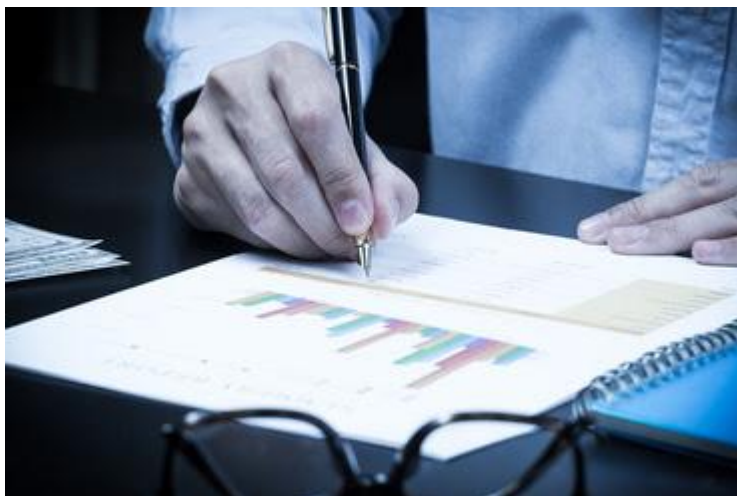
همان طور که از اسم این اوراق هم مشخص است، اوراق مشارکت اوراق بهاداری است که بیانگر مشارکت دارنده آن در یک طرح است.

فرض کنید یک شرکت ساخت لوازم خانگی برای راه‌اندازی خط تولید جدید، به ۱۰ میلیارد تومان سرمایه جدید نیاز دارد.

همچنین براساس بررسی‌های کارشناسی، در صورت راه‌اندازی این خط تولید، سرمایه صرف شده برای آن ظرف مدت ۴ سال پس از راه‌اندازی، از محل افزایش درآمد ناشی از فروش محصولات جدید، جبران شده و میزان سودآوری شرکت هم طی این مدت، سالانه ۲۵ تا ۳۰ درصد افزایش خواهد یافت، به بیان دیگر، طرح مذکور دارای توجیه اقتصادی است.

در چنین حالتی، یکی از روش‌هایی که شرکت می‌تواند برای تأمین سرمایه موردنیاز خود از آن استفاده کند، انتشار اوراق مشارکت است.

به این ترتیب شرکت با فروش این اوراق به سرمایه‌گذاران، منابع مالی مورد نیاز خود را از آنها تأمین کرده و سرمایه‌گذاران نیز در ازای این مشارکت، به نسبت سرمایه خود در منافع حاصل از راه‌اندازی خط تولید جدید شریک خواهند شد.

آیا سود تضمین شده اوراق مشارکت واقعی است؟

مهم ترین جذابیت اوراق مشارکت در مقایسه با سایر انواع اوراق بهادار مانند سهام، **تضمین پرداخت سود** است، به این معنا که دارنده اوراق مشارکت اطمینان دارد که سود مشخص و تضمین شده‌ای را به عنوان سود علی الحساب، در فواصل زمانی معین، دریافت می کند. اما چه کسی، پرداخت حداقل سود را تضمین می کند؟

طبیعتاً شرکت یا سازمان منتشرکننده این اوراق نمی تواند خودش، پرداخت سود اوراق را هم تضمین کند. در حال حاضر، سود اغلب اوراق مشارکتی که در کشور منتشر می شود، توسط بانک‌ها و موسسات مالی معتبر و یا دولت، تضمین می شود، بنابراین، خریدار این اوراق اطمینان دارد که در سررسیدهای مشخص، سود تعهدشده را دریافت می کند.

نکات مهم در مورد اوراق مشارکت

۱. همان طور که قبلاً هم گفتیم، بین ریسک و بازده رابطه مستقیم وجود دارد، بنابراین اوراق مشارکت، با توجه به اینکه بازدهی تضمین شده دارند و ریسکی را متوجه سرمایه گذار نمی کنند، بنابراین بازده مورد انتظار آنها هم در مقایسه با سایر انواع اوراق بهادار، کمتر است.

۲. سود تضمین شده اوراق مشارکت، به صورت علی الحساب به دارنده اوراق پرداخت می شود، به این معنا که پس از پایان پروژه و در سررسید نهایی، ناشر اوراق موظف است سود قطعی پروژه را محاسبه کرده و در صورتی که سود قطعی پروژه، بیشتر از سود علی الحساب پرداختی به خریداران اوراق باشد باشد، مابه التفاوت را به آنها پرداخت نماید. البته، در صورتی که سود قطعی پروژه، از سود علی الحساب پرداختی کمتر باشد، جبران مابه التفاوت برعهده ضامن اوراق مشارکت است و ضرر و زیانی از این بابت، متوجه خریدار این اوراق نیست.

۳. سود اوراق مشارکت، معاف از پرداخت مالیات است و این موضوع نیز یکی از جذابیت های سرمایه گذاری در اوراق مشارکت محسوب می شود.

۴. اوراق مشارکت، اغلب بی نام منتشر شده و فردی که این اوراق را در اختیار دارد، مالک آن شناخته می شود، بنابراین باید از اوراق مشارکت نیز همانند اسکناس و بلکه بیشتر از آن، مراقبت کرد. البته، بانک ها معمولاً این امکان را برای خریداران اوراق مشارکت فراهم می کنند که بتوانند اوراق خریداری شده را نزد بانک، به امانت بگذارند تا از مواردی مانند سرقت، آتش سوزی و... در امان باشد.

۵. سود اوراق مشارکت، در فواصل زمانی تعیین شده (مثلاً یک ماهه یا سه ماهه) و از طریق برگه هایی که همراه اوراق مشارکت، به خریدار تحویل می شود، به وی پرداخت می شود. در صورتی که فرد اوراق مشارکت را نزد خود نگهداری کند، هنگام تحویل برگه های دریافت سود به بانک، باید اصل اوراق مشارکت را هم به همراه داشته باشند تا مالکیت فرد بر این اوراق، توسط بانک احراز شود. البته، همان طور که گفته شد، خریدار اوراق مشارکت می تواند اوراق خود را نزد بانک به امانت گذارده و با پرداخت کارمزد جزئی، از بانک بخواهد تا سود اوراق را در سررسیدهای تعیین شده، به صورت منظم به حسابش واریز نماید.

۷. در صورتی که اوراق مشارکت در بورس یا فرابورس نیز پذیرفته شده باشند، دارنده این اوراق می‌تواند برای فروش آنها قبل از سررسید، به یکی از شرکت‌های کارگزاری بورس مراجعه کرده و، نسبت به فروش اوراق خود اقدام نماید. در این صورت، طبیعتاً اوراق مشارکت نیز همانند سهام، براساس قیمتی که در بورس برای آن متقاضی وجود داشته باشد، فروخته خواهد شد و سود دارنده اوراق مشارکت نیز از بابت تسویه زودتر از موعد، کاهش نمی‌یابد.

ساخت خطوط جاده‌ای و ریلی، سد، تونل، نیروگاه، مجتمع‌های اداری و مسکونی و... نمونه‌هایی از مواردی است که دولت و یا شهرداری‌ها، برای تأمین مالی آنها اقدام به انتشار اوراق مشارکت می‌کنند و تبلیغات آنها هم در رسانه‌ها، به وفور مشاهده می‌شود.

کارمزد خرید و فروش اوراق مشارکت و اوراق اجاره

کارمزد خرید و فروش اوراق مشارکت و اوراق اجاره حدود **یک هفتم** سهام و فروش این **اوراق معاف از مالیات** است.

برای مثال اگر بخواهید ۱۵۰ هزار تومان اوراق مشارکت در بورس خرید و فروش کنید فقط باید ۱۰۵ تومان کارمزد پرداخت کنید.

پایین بودن کارمزد معاملات در بورس نسبت به سایر بازارهای سرمایه را می توان یکی از مزیت های بورس برشمرد.

کارمزد	مبلغ خرید/فروش	مجموع کارمزد	مالیات	کارمزد کارگزاری	
۴۹۰۰ تومان	۱ میلیون تومان	۰٫۴۹ درصد	۰	۰٫۴۹ درصد	خرید سهام
۱۰۵۰۰ تومان	۱ میلیون تومان	۱٫۰۵ درصد	۰٫۵ درصد	۰٫۵۳ درصد	فروش سهام
۷۰۰ تومان	۱ میلیون تومان	۰٫۰۷ درصد	۰	۰٫۰۷ درصد	خرید اوراق مشارکت و اوراق اجاره
۷۰۰ تومان	۱ میلیون تومان	۰٫۰۷ درصد	۰	۰٫۰۷ درصد	فروش اوراق مشارکت و اوراق اجاره
۴۹۰۰ تومان	۱ میلیون تومان	۰٫۴۹ درصد	۰	۰٫۴۹ درصد	خرید سهام
۱۰۵۰۰ تومان	۱ میلیون تومان	۱٫۰۵ درصد	۰٫۵ درصد	۰٫۵۳ درصد	فروش سهام
۷۰۰ تومان	۱ میلیون تومان	۰٫۰۷ درصد	۰	۰٫۰۷ درصد	خرید اوراق مشارکت و اوراق اجاره
۷۰۰ تومان	۱ میلیون تومان	۰٫۰۷ درصد	۰	۰٫۰۷ درصد	فروش اوراق مشارکت و اوراق اجاره

در قسمت های بعد نیز همراه ما باشید! :

آمنه هاشمی

نگارنده: محسن تقی نژاد

